

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.
c/o Tapani Saimovaara
Päijänteentie 12 A 1
17200 Vääksy
phly@phly.fi
www.phly.fi

Norolanpelto, asemakaavan muutos

Asia: Mieliopide osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys (PHLY) on BirdLife Suomen alueellinen jäsenyhdistys Päijät-Hämeessä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää lintuharrastusta ja -tutkimusta sekä luonnon- ja ympäristösuojelua ja kestävää kehitystä Päijät-Hämeen alueella. Yhdistys on tutustunut Norolanpellon asemakaava-alueen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (päivitetty 5.6.2023) ja esittää siitä seuraavaa.

Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualue

Kilpiäistenpohjan koillisrannalla sijaitseva asemakaava-alue rajautuu Kilpiäistenpohjan vesialueeseen. Kilpiäistenpohja on linnustollisesti arvokkain Lahden kaupungin alueella sijaitseva vesi- ja kosteikkoalue. Suurin osa siitä on perustettu luonnonsuojelualueeksi. PHLY on seurannut Kilpiäistenpohjan linnustoa 1970-luvulta alkaen. Kilpiäistenpohja on mm. mukana valtakunnallisessa vesilintukantojen seurantahankkeessa, jota Luonnontieteellinen keskusmuseo ja Luonnonvarakeskus organisoivat.

Kilpiäistenpohjan linnusto on heikentynyt 1970-luvulta, mutta se on edelleen runsas ja monipuolinen. Erityisesti alueen vesilinnusto on arvokas. Siihen kuuluu useita uhanalaisia lajeja, kuten äärimmäisen uhanalainen punasotka, erittäin uhanalainen nokikana ja vaarantunut haapana. Laulujoutsen on pesinyt Kilpiäistenpohjassa pitkään. Itärannalla sijaitseva lintutorni on suosittu lintujentarkkailupaikka, josta lintuja voi seurata niitä häiritsemättä.

Tärkeimmät syyt vesilinnuston runsauteen ovat perukan runsas kasvillisuus ja vesialueen rauhallisuus, jonka luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä oleva moottoriveneilykielto on turvannut.

Linnustollisten arvojen lisäksi Kilpiäistenpohjalla on muitakin huomattavia luonnonsuojelullisia arvoja. EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainituista tiukasti suojeltavista lajeista alueen eläimistöön kuuluvat viitasammakko, lummelampikorento ja täplälampikorento. Tiukasti suojeltavien lajien lisääntymis- ja levähdyspakoja (tässä tapauksessa runsaskasvinen vesialue) ei saa luonnonsuojelulain mukaan hävittää tai heikentää.

Norolanpellon asemakaavan vaikutukset

Kilpiäistenpohjan linnustonsuojelullinen arvo on säilynyt Lahden kaupungin rauhoitettua omat vesi- ja ranta-alueet. Hollolan puoleinen, Norolanpellon asemakaava-alueeseen kuuluva rantavyöhyke on säilynyt rakentamattomana. Karjusaarenkadun ja rannan välinen rakentamaton alue on toiminut suojavyöhykkeenä asutuksen ja vesialueen välillä ja taannut perukan vesialueen pysymisen riittävän rauhallisena. Alueella on jäljellä myös monen kosteikkolintulajin elinympäristöksi sopivaa ruovikkoista ja pensaikkoista rantaluhtaa, joka on omalta osaltaan lisännyt Kilpiäistenpohjan suojeluarvoa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tavoitteena on osoittaa omakotirakentamista myös Karjusaarenkadun ja rannan väliin yksityisten omistamalle ranta-alueelle. Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys pitää rannanläheisen alueen rakentamista erittäin valitettavana. Tähän on useita syitä:

- rannanläheiset alueet ovat kosteikkoa, jota ei voi rakentaa ilman laajoja maantäyttöjä. Alue on Kilpiäistenpohjan laajin luonnontilaisena säilynyt luhta-alue. Häviävä alue on monille kosteikkolinnuille tärkeää ympäristöä.
- rannan lähelle osoitettava rakentaminen aiheuttaa rannan ruoppaamistarpeita, jotka heikentävät luonnonympäristöä entisestään (tästä on esimerkkinä kaava-alueen etelärajalla oleva ranta-alue)
- rannan lähelle osoitettava rakentaminen lisää vesialueen virkistyskäyttöä. Virkistyskäytön, esimerkiksi veneilyn haitat kohdistuisivat vesilintujen eniten suosimalle alueelle. Pahimmillaan häiriöt voisivat aiheuttaa vesilintuparvien häviämisen tältä kaupungin parhaimmalta vesilintujen ruokailu- ja lepäilyalueelta.
- haitat kohdistuisivat myös muuhun lajistoon, mm. edellä lueteltuihin tiukasti suojeltaviin hyönteislajeihin.

Toimenpide-ehdotuksia

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ei pidä Karjusaarenkadun itäpuolelle tulevaa uudisrakentamista uhkana linnuston suojeluarvojen säilymiselle. Karjusaarenkadun ja rannan välisellä alueella sitä vastoin tulee ottaa tarkoin huomioon läheisen luonnonsuojelualueen suojeluarvot:

- alueelle ei osoiteta omarantaisia tontteja, eikä uusia venepaikkoja
- rannan lähellä oleva kosteikkoalue jätetään rakentamisen ulkopuolelle. Alue erottuu ilmakuvissa puuttomana ja matalapensaisena kohteena ja ulottuu enimmillään vajaan 150 metrin päähän avovesialueen reunasta.
- mahdollinen uusi rakentaminen sijoitetaan Karjusaarenkadun varteen niin että tonttien ja vesialueen väliin jää riittävästi suojaavaa puustoa.

Muut huomioon otettavaa

PHLY pitää valitettavana sitä, että vain osa Kilpiäistenpohjan lintuvesialueesta on saatu suojelun piiriin. Vesialueen ja siihen rajautuvan rantakosteikon osoittaminen

luonnonsuojelualueeksi Norolanpellon asemakaavassa on suotavaa ja osoittaisi samalla myös Hollolan kunnan halua suojella arvokkaita luontoalueita.

OAS:n mukaan Toisenmäentien alueelta on laadittu 30.9.2022 valmistunut luontoselvitys. PHLY pyytää selvitysraporttia nähtäväksi. Sen voi toimittaa allekirjoittaneelle osoitteeseen tapani.saimovaara@outlook.com

Asikkalassa 15. päivänä elokuuta 2023

Päijät-Hämeen lintutieteellisen yhdistyksen puolesta

Tapani Saimovaara
Puheenjohtaja